

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Endnu en uge med svage nøgletal

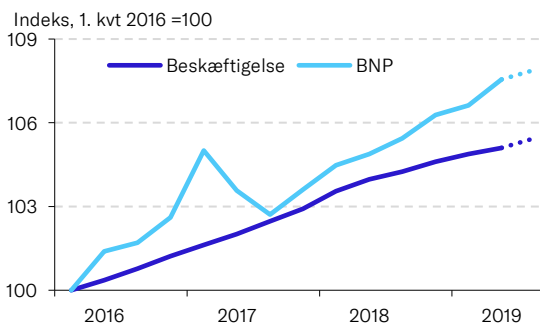
Af: Cheføkonom Tore Stramer

Den forgangne uge

Det har været en uge præget af en række svage nøgletal for såvel dansk og global økonomi. Ugen startede ud med et fald i eksporttallene for september på hele 2,1%. Det er særligt eksporten af halvfabrikata og råvare, der nu viser svaghedstegn. Det er desværre ikke overraskende, med tanke på væksten på vores største eksportmarked er bremset tydeligt op i Tyskland. De seneste tal fra Tyskland viser, at BNP-væksten i tredje kvartal foreløbigt er opgjort til 0,1%, mens der i andet kvartal var en negativ vækst på 0,2%. Det er særligt industrien der er hårdt ramt, hvor såvel produktionen og ordreindgangen er faldet tydeligt. Selv om der endnu ikke er tale om en klassisk recession i Tyskland, med fald i eksporten, privatforbruget og beskæftigelsen, så er vækstudsigterne ekstraordinært usikre og svage i øjeblikket.

Opbremsningen er desværre også tydelig i den meget foreløbige BNP-indikator for tredje kvartal herhjemme. BNP-væksten er foreløbigt opgjort til 0,3%, hvilket er en tydelig opbremsning i forhold til første halvår. Der er således også meget der tyder på, at BNP-væksten herhjemme kommer til at ligge på et niveau omkring 1% i år sammenlignet med 2,4% i 2018.

Nøgletal	Side
Eksportnedgang i september	2
Tysk økonomi undgik akkurat en teknisk recession i tredje kvartal	3
Stigende bankgebyrer og priser på takske trækker inflationen i oktober op	4
Opsvinget reducerede uligheden i 2018	5

Eksportnedgang i september

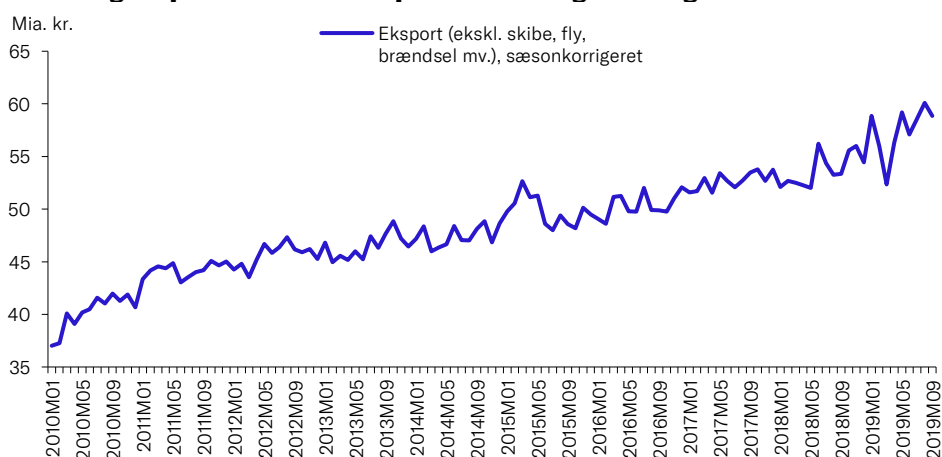
Mandag offentliggjorde Danmarks Statistik tal der viser, at vareeksporten faldt med 2,1% i september. Det er er primært salget af maskiner undtagen transportmidler, der trak eksporten ned i september. Eksporten af maskiner er typisk mere sårbar over for udviklingen i konjunkturerne på vores vigtigste eksportmarkeder, herunder særligt Tyskland. Mandagens svage eksporttal kan dermed også være et af det første tegn på, at afmatningen i tysk økonomi nu også har ramt den danske eksport.

Når det er sagt, så er det alligevel værd at holde fast i, at eksporten samlet set har klaret sig hæderligt over de seneste måneder. Over de seneste tre måneder har der således været en fremgang i eksporten på 2,9%. År til dato er eksporten tilmed sprunget i vejret med hele 7,8%. Det er dog særligt eksporten uden for EU, der har steget pænt i årets første ni måneder. Således er vareeksport til lande uden for EU steget med 27 mia. kr. fra de første ni måneder af 2018 til samme periode i år, mens salget til EU-landene kun er steget med 6 mia. kr. Det springer særligt i øjnene, at eksporten til USA er steget med hele 30%, svarende til 12,2 mia. kr. Kemikalier og kemiske produkter, der primært udgøres af medicin, udgjorde hele 10,8 mia. kr. af den samlede fremgang i eksporten til USA. Det er selvsagt imponerende, og viser at salget af medicin i øjeblikket holder hånden under eksporten.

Udsigt til svagere eksportvækst og lavere vækst i dansk økonomi

Ser vi fremad, er det vores forventning, at den begyndende afmatning på vores største eksportmarkeder, herunder særligt i Tyskland, Sverige og Storbritannien, vil bremse fremgangen i eksporten og give anledning til lavere vækst i dansk økonomi. Vi forventer dog ikke, at dansk økonomi vil blive ramt af en decideret eksportnedtur. Der vil fortsat være fremgang i eksporten, men blot i et lavere tempo end tidligere.

Trods svage septembertal har eksporter klaret sig hæderligt

Kilde: Danmarks Statistik

Tysk økonomi undgik akkurat en teknisk recession i tredje kvartal

Torsdag blev der offentliggjort tal der viser, at der var en BNP-vækst på 0,1% i Tyskland i tredje kvartal. Samtidig er BNP-væksten for andet kvartal blevet nedjusteret for -0,1% til -0,2%. Dermed styrede tysk økonomi med nød og næppe uden om den første tekniske recession i seks år. Man taler om en teknisk recession, når der er en negativ BNP-vækst to kvartaler i træk.

Selv om tysk økonomi ikke endnu er blevet ramt af en teknisk recession, så er det tydeligt, at væksten i Tyskland er gået helt i stå. Der har samlet set ikke været økonomisk vækst igennem første halvår. Det viser med al tydelighed, at tysk økonomi er blevet hårdt ramt af den globale afmatning. Det ses særligt i industrien, hvor ordreindgangen og produktionen er faldet mærkbart. Omvendt er udviklingen i særligt privatforbruget fortsat fornuftig. Dertil har der været en fremgang i det offentlige forbrug i tredje kvartal.

Tysk svækkelse vil ramme dansk økonomi

Det er naturligvis bekymrende, når Europas største økonomi går i stå. Tyskland har en størrelse hvor svækkelsen vil smitte af på en lang række andre europæiske lande, herunder Danmark.

Tyskland er vores klart største eksportmarked og op i mod 100.000 danske jobs er enten direkte eller indirekte knyttet til vores eksport til Tyskland. Det er både fremstillingssektoren, samt handel- og serviceerhvervene, der har en stor samhandel med Tyskland.

Det er derfor heller ikke overraskende, at der allerede nu kan spores en svækkelse i eksporten til Tyskland. Det er bekymrende, da det i sidste ende kan koste danske arbejdspladser. Det er dog værd at holde fast i, at der endnu ikke er tale om en bred opbremsning i tysk økonomi. Der er tale om en recession i industrien, der endnu ikke for alvor har bredt sig servicesektoren, privatforbruget eller arbejdsmarkedet. De seneste tal, der peger ind i fjerde kvartal, er dog ikke opmuntrende læsning og meget tyder desværre på en fortsat svækkelse i tysk økonomi. Vi må derfor desværre også sande, at risikoen for længerevarende og mere bred recession i Tyskland er overhængende i øjeblikket.

Stigende bankgebyrer og priser på tasker trækker inflationen i oktober op

Danmarks Statistik offentliggjorde mandag tal der viser, at forbrugerprisinflationen tiltog beskedent fra 0,5% i september til 0,6% i oktober. Den svage fremgang i inflationen i oktober skyldes primært prisstigninger på gebyr til banker mv., tasker, rygsække o.l. samt elektricitet.

Træder vi et skridt tilbage, så kan vi dog fortsat konstatere, at inflationen herhjemme er uhyre lav. Det er bestemt bemærkelsesværdigt med tanke på, at væksten i dansk økonomi har været høj over de seneste år. Det virker næsten som om, at de normale økonomiske naturlove har været sat ud af kraft over de seneste år. En høj vækst vil således normalt give anledning til en højere inflation.

Inflationen bliver meget lav i år

Ser vi fremad, så forventer vi fortsat en svagt tiltagende inflation over de kommende måneder. Presset på arbejdsmarkedet har generelt været tiltagende over de seneste år, hvilket normalt skulle give anledning til et øget pres på forbrugerprisinflationen. Når det er sagt, så er der kun udsigt til en beskedent fremgang i forbrugerpriserne i år på under 1%.

2019 tegner til at blive et sandt festår for danskernes privatøkonomi

Nu og her bør danskerne glæde sig stort over den lave inflation, da det sikrer dem betydeligt flere penge mellem hænderne. Med udsigt til en inflation under 1% og en lønvækst på ca. 2,5%, så ender reallønsvæksten på lige over 1,5% i år. Det er en reallønsfremgang, der ligger klart over det historiske gennemsnit.

Målt i kroner og ører har en typisk børnefamilie da også udsigt til en mærkbar reallønsfremgang i år. En typisk dansk familie med to voksne og børn har ifølge tal fra Danmarks Statistik et årligt forbrug på ca. 450.000 kr. Den ventede fremgang i forbrugerpriserne på knap 1% i år betyder altså at deres forbrug vil blive ca. 4.500 kr. dyrere i år. Et gennemsnitligt par med to børn har ifølge Danmarks Statistik samtidig en årlig lønindkomst efter skat på ca. 485.000 kr. Med udsigt til en lønvækst på ca. 2,5% i år vil familiens årlige lønindkomst efter skat altså stige med ca. 12.000 kr. i år. Det betyder, at en gennemsnitlig børnefamilie har udsigt til en reallønsfremgang på 7.500 kr. i år.

Det seneste massive rentefald har dertil kickstartet en historisk konverteringsbølge, der har reduceret boligejernes renteudgifter betydeligt. Mange boligejere har i samme omgang valgt at øge belåningen i deres friværdi. 2019 tegner derfor også til at blive et sandt festår for danskernes privatøkonomi. Konkret er der udsigt til at danskernes disponible realindkomst vil stige med ca. 2,25 i år. Det svarer rundt regnet til 32 mia. kr. Det ligger pænt over det historiske gennemsnit i perioden fra 1995 til 2018 på 1,6%. Den disponible realindkomst er det beløb en husholdning har til rådighed, efter inflation og skat.

Den solide fremgang i danskernes privatøkonomi giver en tiltrængt hjælpende hånd til dansk økonomi i en situation, hvor det globale opsving viser stadig mere tydelige svaghedstegn. Det er naturligvis positivt, og dansk økonomi fremstår da også samlet set i robust form til at modstå en eventuelt globalt tilbageslag.

Opsvinget reducerede uligheden i 2018

Danmarks Statistik har onsdag offentliggjort opsigtsvækkende tal, der viser at uligheden faldt fra 2017 til 2018. Konkret er grænsen for at tilhøre de 10% af befolkningen med den laveste indkomst vokset med 2,4% fra 2017 til 2018. Blandt de 10% rigeste er indkomsterne omvendt kun steget med 1,7%. Det er bemærkelsesværdigt, da det er første gang siden 2012 at indkomsterne i bunden er steget relativt mere end i toppen. Ses der bort fra den nederste og øverste gruppe i indkomstskalaen, så er der været en jævn indkomststigning på tæt ved 2% i 2018.

Forklaringen på den faldende ulighed i 2018 er mange, og skal blandt ses i sammenhæng med de seneste års pæne økonomiske opsving. Stigningen i beskæftigelsen har således ført til et betydeligt fald i antallet af personer på offentlig forsørgelse. Konkret er antallet af personer på offentlig forsørgelse faldet til det laveste niveau siden 1987. Det betyder, at der nu er færre personer der modtager de laveste offentlige ydelser i form af kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse. Det er naturligvis meget positivt og vinder om at de seneste års pæne jobopsving har fået flere personer på kanten af arbejdsmarkedet i job. Dertil har den lavere tilbagetrækningsalder også bidraget til at mindske uligheden i 2018.

En anden vigtig forklaring på den lavere ulighed er også at antallet af studerende ikke længere vokser efter en årrække med stor fremgang. Det betyder, at der nu er relativt flere der går fra uddannelse til job. Det viser også, at der er en betydelig trafik væk fra den laveste indkomstgruppe over tid, og at en periode med lavindkomst typisk er midlertidig.

Endeligt så spiller det bestemt også en rolle, at 2018 ikke var et bragende godt år på aktiemarkedet. Formuerne er typisk størst i den øverste del af indkomstskalaen, hvorfor en mere træg udvikling på aktiemarkedet også trækker i retning af at mindske uligheden.

Godt nyt for den enkelte og dansk økonomi

Dagens tal er samlet set rigtig positivt, og viser at rigtig mange danskere har formået at koble sig på de seneste års pæne jobopsving. Det er selvsagt en rigtig god nyhed for den enkelte, men understøtter også væksten og stabiliteten i dansk økonomi. Forbrugstilbøjeligheden er typisk højere i den lave ende af indkomstskalaen hvorfor en indkomstfremgang giver anledning til en mere tydelig fremgang i privatforbruget. Dertil giver et lavere antal offentligt forsørgede og et større antal beskæftigede et klart plus i statskassen. Endelig er det værd at bemærke, at de seneste års reformer på arbejdsmarkedet også trækker i retning af at mindske ledigheden når flere personer går fra offentlige forsørgelse til job.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107.